

Kristus ütleb: „Ma olin surnud, ning ennäe, ma elan igavesest ajast igavesti ning minu käes on surma ja surmavalla võtmed!“ Ilm 1:18

Armas vallalehe lugeja!

Ülestõusmispuhad on aastasadu olnud suurimaks kiriku-pühaks ka meie Maarjamaal. Oleme tänulikud, et saame sellega seoses edastada tervitused ja õnnistussooovid EELK Käsmu koguduse poolt kogu valla rahvale. Ülestõusmise sõnumis on meil kõigil lootus igavesele elule.

Käesolevas lehes on lähem info ühest meie valla pühakojast ja selle ümber koondunud inimestest. Selle ajaloo ja tänapäevast, elust ja inimestest. Kuna pühakodasid on vallas tunduvalt vähem kui külasid, siis on ka Käsmu kirik ja kogudus valmis teenima vallaelanikke ka naaberkülades. Meie teenistuste ja kontserdite teated saavad edaspidi olema regulaarselt nähtavad ka vallalehe vahendusel. Kirik on kui kodu, kuhu võib alati tulla, kuhu kõik on alati oodatud!

Õnnistatud eluteed soovivad
Käsmu kogudus ja vaimulikud.

Koguduse elust

Käsmu kogudus on olnud ajalooliselt Haljala koguduse osa. Iseseisev Käsmu kogudus moodustati aastal 1945. Sellest ajast on Käsmu hooldajaõpetajateks olnud:

1941–1955 - **Arnold Kais** (Kadrina, †1963)
1955–1971 detsember - **Aldur Parts** (Haljala, †1987)
1973–2005 juuni - **Esko Süvari** (Haljala, †2006)
2005–2009 märts - **Margit Nirgi** (Haljala)
2009–2010 oktoober - **Meelis Lauri Erikson** (Kadrina)
2010 oktoober - **Tauno Toompuu** (Rakvere)

2010. aastal oli Käsmu koguduse liikmeannetajaid ametliku statistika järgi 46. Siiski on koguduse tegelike liikmete arv kordades suurem, sest ametlikult on koguduse liikmed kõik elavad inimesed, kes on kunagi Käsmu kõstrite või vaimulike poolt ristitud, leeratud või laulatatud ja kes pärast seda ei ole esitanud sooviavaldust liitumiseks mõne teise kogudusega. Kõik lehelugejad, kes on kunagi Käsmus ristitud või leeratud, kuid ei ole ametlike liikmete hulgas, palun andke endast teada.

Koguduse aktiivsem osa saab regulaarselt kokku kaks korda kuus. Igal teisel ja neljandal pühapäeval on armulauaga jumalateenistus, kus enamikel kordadel teenib liturgia ja jutlusega diakon Urmas Karileet. Muusika ja laulu eest hoolitseb Rakvere Kolmainu koguduse organist Marju Metsman.

28. mail toimub Käsmus Viru praostkonna laulupäev, kuhu on tulemas Virumaa koguduste laulukoorid ja vaimulikud, peapiiskop, vallavanem ning kuhu on oodatud kõik huvilised ka Vihula valla rahvas.

Laulupäev algab jumalateenistusega kirikus ning jätkub ettekandega ja kooride esinemistega. Kohaletulnud rahvale pakutakse kehakinnituseks suppi.

Suvel on plaanis läbi viia kuldleer. Teretulnud on kõik, kelle leeris käimisest on möödunud 50 ja enam aastat. Juulis ja augustis korraldame svise leerikursuse, kuhu on oodatud kõik, kes ei ole veel ristitud või leeris käinud. Suvekuudel loodame alustada ka kiriku ja küla ajalugu tutvustava loengukursusega kirikuhoones ja kirikais. Kuna orel on suve esimesel poolel veel remondis, siis sõltuvad sellest ka kiriku lahtiolekuajad, mis erinevad tavapärasest teeliste kiriku projekti avatud olekust. Kui kiriku ukseid juhtuvad kinni olema, siis palume võtta ühendust koguduse kontaktandmetel.

Sügisel 9.oktoobri jumalateenistuse päeval möödub 160 aastat legendarse Käsmu kõstri ja kooliõpetaja Toomas Eintrei sünnist. Oma pikast 96 aastasest eluteest oli ta Käsmus valgustustöölt tervelt 57 aastat. Ta tuli Käsmu vastasutatud kooli õpetajaks 22 aastase noore mehena, pärast Kunda seminarilõpetamist aastal 1873. EELK Konsistoorium vabastas ta omal soovil Käsmu kõstri ametist aastal 1930, 79 aasta vanuses. 160 sünniaastapäeva puhuks plaanime koostada fotonäituse kõster Eintreist. Oleme tänulikud kõikidele, kelle käest oleks võimalik saada lugusid ja fotode koopiaid kõster Toomas Eintrei tegevusest Käsmus ja ümberkaudsetes küldes aastatel 1873–1930. 2013 aastal tähtub mitmeid ümargusi tähtpäevi Käsmu elus, mida samuti plaanime tähistada, sh:

560 aastat küla esmamainimisest (12.3.1453)
ca 290 aastat eelneva, Aaspere mõisniku ehitatud kabelist
200 aastat oreli valmimisest (1813)
150 aastat praeguse kiriku ehitusest (1863)
140 aastat algkooli asutamisest (15.10.1873)
120 aastat altarimaali valmimisest (1893).

Järgmisteks suurteks väljakutseteks pärast oreli remondi lõppemist on kogudusele kirikuhoone välis- ja siseremont. Hoonetest ja asjadest tähtsamaks peame siiski oma inimesi. Koguduse teated ja sünnipäevalaste õnnitlused on kuuldavad ka Pereraadisos.

Käsmu kiriku lühiajalugu

Käsmu randa on esmakordselt mainitud 12.3.1453. 1726 oli Käsmus 9 talu ja 6 vabadikuperet. Küla paiknes tee ja mere vahel (ühel erandiga). Põllud olid oma hilisemal kohal kabeli ümber. 1732 aastal elas Käsmus 38 meest ja 30 naist, kokku 68 inimest. 1858 elas Käsmus 89 meest ja 106 naist, kokku 195 inimest. Eelmise sajandi kolmekümendatel aastatel elas Käsmus umbes 500 inimest. Küla elanike arv aastal 2010 oli umbes sama suur, kui 250 aastat tagasi!

1727 aasta (15. jaanuari) kirikuvisitatsiooni protokollis teatakse, et Haljala kiriku alla kuulub 4 kabelit: Käsmu (*die Casperwycksche*), Selja ehk Toolse, Pihlaspea ja Vainupea. Haljala praost seletas, et Pihlaspea ja Käsmu kabelid on tõepoolest kabelid, millel on hooned olemas. Käsmu kabel olevalt alles mõne aasta eest ooberst Wilhelm Hinrich Hasteri poolt tema oma äranägemisel ehitatud. Käsmu kabeli ehitanud Aaspere mõisnik ooberst W.H.Haster oli Põhja-soja ajal Virumaa maakaitse rügemendi ülem pärast seda, kui Rootsi kuningas Karl XII oli oma väega jõudnud Rakverre 7.11.1700.

Praosti sõnadest võiks aru saada, et Käsmu kabel on rajatud alles 1720-ndatel aastatel. Võib aga ka nii aru saada, et mõisnik ehitas uue kabelihoone – see ei ütle, et seal varem kabelit ei võinud olla. Kadrina kirikuraamatu andmeil elas 1711 Käsmus kõster Christian. Kadrina kirikuraamat näitab 1711–1713 Käsmus üheksa abieluajat ja kaks-kolm-

vaderit.

Käsmu nime kujunemine võib viidata Kaspari nimele. Seda oleks kõige lihtsam seletada, kui seal oli katoliku ajal Kasparile pühendatud kabel. Pole võimatu, et nii oligi. Legendi järgi on kabeli kunagi ammusel ajal ehitatud merehädast pääsenud võõramaa laeva kapten tänuhõlks. Kapteni nimi olnud Kasper, tema nimi läinud ka küla ja lahele (*Kasperwiek*, *Casperwiek*). Kabeli vanem kell olnud laevakell, sama kapten Kasperi anetatud.

Enamlevinud on arvamus, et ühele kolmest „Hommikuma targast“, pühale Kasparile pühendatud rannakabel on andnud nime Käsmu küla ja lahele. Uues Testamendis loeme Matteuse evangeeli-

mist tähetarkadest Hommikumaalt. Piiblis ei ole küll tähetarkade arvu ega nimesid, kuid kristliku pärimuse järgi olid nendeks St Caspar, St Melchior ja St Balthasar.

Haljala kogudusele kuulunud kabel seisib Käsmus juba kaugetel aegadel. Iseseisev on Käsmu kogudus alates 1945 aastast. Praegune, põhilisel kohalike meremeeste ja talunike kulul ehitatud kirikuhoone on siin juba kolmas. Ehitamist alustati 1863, pühitsemine oli 1864 aasta suvel (täpse kuupäeva kohta ei teata olevat andmeid, kuid kabeli 75. aastapäeva peeti 6. augustil).

Õblukese haritorniga palkhoone on arhailine, lihtne ja väike, ning võib arvata, et ta sarnaneb mingil määral oma eelkäijatega. Kirikuruumi katab

suhteliselt madal talalagi. Väga lihtne altarisein on klassitsistliku kujundusega, moodustades range raamistuse maalile „Kristus ristil“ (1893, maali autori nime ei ole teada, kuna kunstniku signatuur on vaid osaliselt loetav). Altarist põhjapoolle jääv kantsel on lihtne tiseritöö, nii nagu pingidki, kus on kohti 130-le kirikulisele.

Kasutatud allikad:
Enn Tarvel, *Lahemaa ajalugu*, Tallinn 1983.
Koguteos Virumaa. 1996.
Karl Kristenbrun, Anne Kurepalu. *Käsmu. Eesti Entsoklüpeedia-kirjastus ja Lahemaa rahvuspark*, 1994.

Villu Jürjo ja Sirje Simson. *Viru praostkonna kirikud*. EELK Viru praostkond. *Kristlik kirjastuselts Logos*. 2003.

Haruldane Käsmu kiriku orel saab suvel mängukorda

Käsmu kiriku oreli remondi vajadus on olnud teada juba pikki aastaid. Arvestades instrumenti huvitavat ajalugu, on remonditööd aastaid edasi lükatud kuna selgusetu on olnud oreli remondi viis. Üle kümne aasta Toomas Mäevälja eestvedamisel toimunud uurimistööde tulemusena on selgunud, et Käsmu kiriku oreli on säilinud terves Baltikumis üliharuldased viled, mis pärinevad 17. sajandist. Viimast on 2000. aastal kinnitanud oreliexpert Peter van Dijk Utrech-

tist. Käsmu kiriku oreli ajalugu on käsitletud 2003. aastal Göteborgis kirjastatud raamatus „The Nordic-Baltic Organ Book“, milles on G. Grahn, A. McCrea ja T. Mäevälja artiklis käsitletud Käsmu kiriku oreli ajalugu. Selgub, et 19. sajandi lõpul ehitatud puukirikusse toodi orel Kadrina kirikust. Sellisena nagu orel täna seisab, ei kannata mingeid meistri tunnuseid, kuid kapp, manuaali viled ning manuaali tuulepõhi viitavad orelimeister Johann Andreas Steinile, kui selle instrumendi valmistajale. Arhiivuuritud kinnitavad oletust, näidates veenvalt, et 1813. aastal ehitati Steini selle oreli rootsi kirikule (Mihkli kirik) Tallinnas. „Vanem, 1813. aastale eelnenud ajast pärinev materjal on pedaal osas (vilestik ja tuulepõhi) ja

üsna mõeldav on, et Rootsi-Mihkli kirikule uue oreli ehitamiseks taaskasutas Stein Tallinna Niguliste kiriku materjali (seetõttu peaks see olema Christoph Meinecke orel 1650test?).

Orelil on üks manuaal ja pedaal. Orelikapp on kuni 4' viledele ja enamus Principal 4' viledest asub prospektis. Manuaali tuulepõhi on valmistatud tammepuidust ja ehitatud selliselt, et ventiilikast paikneb ees. Pedaal asub oreli taga ja selle tuulepõhi pärineb vähemalt 17. sajandist. Ka see on valmistatud tammepuidust ning selle kanalid on uuritud välja ühest plangust. Tuulepõhjas oli olemas koht keelregistri jaoks ja tuulepõhi on taaskasutamisel lühemaks saetud. Tuulepõhja alumist külge on tihendatud pärgamendist raamatulehtedega, mis võivad olla pärit varasemast ajast kui 17. sajand.

Säilinud vilestiku järgi otustades, ehitas oreli 19. sajandi keskel ümber Gustav Normann (1821-93) – Steini vilestik on nummerdatud nii, nagu see oli kombeks Normannil. Osaliselt säilitas ta Steini vilestikku, lisas ka uusi registreid. Pedaali tuulepõhi tundub olevat jäetud sellisesse seisukorda nagu see Steinist oli jäänud. Subbass 16' tiiskanti osana kasutas Stein vanu tinavilesid, võimalik et pros-

pekti printsiipi. Viled on lõigatud lühemaks ja neile on lisatud häälestuskorgid. Vilede määrgistused tunduvad olevat Steini omad. Vanematel viledel on lisaks veel oma originaalmäärgistused (numbrid).

Kui Jaan Timoleon toimetab oreli Kadrinast selle uude koju, Käsmu, võeti oreli kõrgele korgust vähemaks (alumise kapi arvelt), et instrumendi mahukad madalama laega kirikusse. Orelile paigaldati vabaltseisev mängupult (sellist tüüpi kasutas Normann), kuid orelikapi alumisel osal on siiani näha osaliselt säilinud algse mängupuldi raam. Võimalik, et pedaalklaviatuur on Steini valmistatud. Orel paigutati kiriku edelanurka, altari kõrvale prospektiga koguduse poole. Ilmselt pole orelile peale Käsmu kolimist suuremat remonti tehtud. Prospekti Principal 4' intonatsioon on enam-vähem algupärane, nii nagu ka erinevatest aegadest pärinevatel teistel registreid.

Orel praegusel asukohal on kokku monteeritud suhteliselt robustuselt. Just see on olnud plaanitava remondi kavandamisel suurimaks probleemiks. On olnud arvamusi, et pill tuleks viia suuremasse ruumi ja rekonstrueerida seal algsele kujule, on soovitatud kaevata Käsmu kiriku põrand madalale ja ehitada siis orelitraktuur korrektset välju. Vi-

mastel aastatel on Johan Andreas Steini ehitatud oreli pälvinud kõrgendatud tähelepanu seoses Kihelkonna kiriku oreli 200. aastapäevaga. Käsmu kiriku oreli remondi kohta on nüüd samuti kujunenud kindel seisukoht, mille on sõnastanud rootslasest orelikonsultant Göran Grahn – Käsmu kiriku orel tuleb säilitada täpselt sellisel kujul nagu see on praegu ja seda vaid väga ettevaatlikult korrastada, eriti vilestiku osas.

Orel remonti teostava Toomas Mäevälja sõnul kulgeb kõik vastavalt Käsmu kiriku oreli remontimise 2010. aastal koostatud programmile. 2010. aasta augustis alanud tööd lõpevad käesoleva aasta juulis, mil orel saab taas kasutatavaks. Praegu on töös manuaali tuulepõhi, kui see korda saab, järgneb töö pedaal-tuulepõhja ja puitviledega.

Marju Metsman
Käsmu koguduse organist

Kasutatud allikad:
Toomas Mäevälgi, *Käsmu oreli remontimise programm*
EELK Konsistooriumi Arhiiv
Kõstrite teenistuskirjad algutatud 1930
„The Nordic-Baltic Organ Book“, 2003. Göteborg

Meeleparandus ja ülestõusmine

Üks õigeusu kirikus armastatud ikoonidest kujutab inimese pattulangusjärgset pagendamist Eedeni aiast. Nii kui Piibli jutustus tahab piltliku jutustusega selgitada tänase inimese olukorra põhjuseid, näitab mainitud ikoon kogu inikonna teel olemist. Üle öla tagasi vaadates on Aadama pilk suunatud Jumalaga elatud harmoonilise kooselu suunas seljataha, ent tema jalad kannavad teda hoopis teises suunas, ikka kaugemale esialgsest rahust ja tasakaalust.

Teiste sõnadega on seda pilti kirjeldanud üks Uue Testamendi autoritest, filosoof ja paljude õpetaja Paulus öeldes, „head, mida ma tahan, ma ei tee, vaid paha, mida ma ei taha, ma teen” (Rm 7, 19). Ehk siis, me teame küll, mida ja kuidas peaks maailm ja meie elu välja nägema, me teame, kuhu suunas vaadata ent selles suunas liikumises tunname end abituina. Eks ole, teame ju meiegi midagi ideaalidest, õiglusest ja armastusest. Kui mitte rohkemat, siis nende puudumist märkame ometi valuliku selgusega. Kirikuksa püha Augustinus on oma „Pihtimuste” raamatus öelnud, et juba see taipamine, mis Jumal ei ole, on juba suur samm Jumala suunas. Meie ideaalide kaugus, õigluse kogemus ja viha äratundmine pöörab meie pilgud õiges suunas, üle öla märkama seda, millest oleme ilma jäänud.

Ülestõusmispühade eelnevasse paastuaega on jäänud mitmed sündmused, mis meile nii meie piiratust kui inimese kuritegelikkuse olemust hästi näidanud. Kusagil põleb maja ja hukuvad kõige väetamad väetitest; teisel väriseb maa ja kümned tuhanded süütud kannatavad; kusagil on võimul autokraat, kes oma võimuhast ei pilguta silmagi hukkamaks sadu ja kümneid oma inimesi. Ja siis korraldatakse uuringud süüdlaste leidmiseks, hurjutatakse teadlasi, miks need siiski ei suuda piisavalt looduse jõude tegevust ette näha ning nn demokraatlik allianss on sunnitud taaskord alustama ühte sõjalist operatsiooni (või sõda), et tagada „rahu”. Teame hästi, kuidas ja mis peaks olema. Kuid võimekus selle tagamiseks jääb taipamisest kaugele maha.

Mis on lahenduseks? Ilmselt ümberpöördumine, oma jalgade keeramine suunas, kuhu pilguga püüdeme. Kristlikus kõnepruugis nimetame seda meeleparanduseks. Eesti keeli jääb mulje, et siin kõnele millegi rikki läinu parandamisest, kuid algne tähendus ja kreeka keeli *metanoia* tähendab justnimelt ümber pööramist, suuna muutust, isegi vastasuunas liikumise hakkamist. See tähendab, et enam me ei liigu Jumalast eemale, vaid pöördume otsustavalt Tema suunas ja alustame liikumist Tema poole. Paastuaeg, millega kristlikus traditsioonis suupühadele ligneme (advendiaeg enne jõule ja Suur Paast enne ülestõusmispühi ehk lihavõtteid) on periood meeleparanduseks, ümber pööramiseks ja taoliste otsustavate sammude tegemiseks.

Ülestõusmispühade tähendus on mõistetav ehk just samast pöördumise mõttest. Kui maailma ja oma elu muutmine oleks nii lihtne, et muudkui pöörad teise suunda ja kõik saab kombe, siis elaksime ilmselt ammu juba harmoonilises ja paradiislikus ühiskonnas. Ent Aadama pagendusest tagasipöördumiseks ei piisa üksnes meie ümber pöördumisest, koos Jumalaga elatava harmoonilise elu pälvimiseks ei piisa üksnes meie otsusest, vaja on ka Jumala otsust, Kõigevägevama pöördumist meie suunas.

See, mida me ülestõusmispühadel tähistame ongi Jumala pöördumine inimese suunas. Jeesuse Kristuse isikus rajab Jumal silla inimese juurde ja astub tema ligi. Lihavõtte nädalavahetusel läbi Suure Neljapäeva, Suure Reede ja Ülestõusmispühade sündmustiku kõneldakse igal aastal Jumala läkitatud Pojast, kes suri ja tõusis üles surnuist. Surm on siin kõige selle tähistaja, mida selles maailmas ja inimelus väära ja talumatuna kogeme. Võit surma üle on võit selle maailma valu üle. Võit surma üle on võit inimelu kitsikuste üle.

Kas maa siis enam ei värise? Kas majad ei sütti ja kõik konfliktid muutuvad võimatuiks? Seda mitte. Ka surm ei ole Kristuse ülestõusmisega kuhugi kadunud. Need seaduspärad, mis on sellele maailmale omased, kehtivad ikka. Olgu siis tegu füüsilika kirjeldatud seadustega, mis näitavad, et maa värisemine on paratamatu. Või olgu tegu inimese valikuvabadusega teha kurja ning maksta heale kätte halvaga. Kuid maailma mõistmine on saanud võimaluse muutuda, meie maailma nägemise oskus on saanud võimaluse muutuda. Inimene, kes seob end Kristusega usu läbi, on kristlane on saanud uue nägemise osaliseks. Võime teha kurja on säilinud, kuid me saame otsustada teisiti, sest meie otsustamise alus on muutunud, me oleme pööranud end ringi ja meie meel on parandatud. Vähemalt potentsiaalselt.

Usk ülestõusnud Kristusesse on usk maailma, kus on võimalik ellu jääda, hakkama saada ja kuhugi jõuda. Ülestõusmispüha mälestuseks toimuvad kirikus jumalateenistused just pühapäeviti, sest nii nagu varased kristlased seda mõistsid, on tegemist kaheksanda päevaga. See tähendab uue dimensiooni, uue olemise ja uue mõistmise võimalikuks saamisest. See uus on jumalik, kestev ja muutev. Kristus on üles tõusnud ja meil on võimalus midagi muuta.

Tauno Toompuu, Rakvere Kolmainu ja Käsmu koguduse õpetaja

Koguduse leerikursused

Detsembrist aprillini toimus Käsmus leerikursus, milles oli 10 osalejat. Väikese koguduse jaoks on see väga rohkearvuline osavõtt, mis võrdub viiendikuga koguduse suurusest. Kokku saadi pärast iga korralist jumalateenistust pühapäeva õhtupoolikul kaks korda kuus. Kuna kogudusel oma pastoraati ega kogudusemaja ei ole ja kohalik rahvamaja on remondis, siis kogunesid leeripõppijad kordamööda osalejate kodudes. Ka ristikiriku algaastatel oli kasutusel sarnane kooskäimise vorm, ajal mil kirikuid veel ei olnud. Tänapäeval meenutab see kodugrupi tööpõhimõtet, kus on oma koht, laulul, palvel ja vaimuliku sõnumi jagamisel.

Osalejatel oli võimalik vabas ja sundimatus õhkkonnas vestelda etteantud teemadel ja vastastikküsi õppida. Iga kokkusaamise juurde kuulusid ka suupisted. Leeripõppijate hinnangul oli tegemist nauditava ning uut ja huvitavat infot pakkunud klubilaadse kursusega, mis andis muu hulgas võimaluse järele mõelda elu mõtte ja esmärgi üle. Leerikursuse ülesehitus rajanes uuel leeripõpikul „On seal keegi?” Kaheksa kohtumise jooksul käsitleti kõiki leeripõpiku teemasid, seal hulgas:

- Piibel
- Jeesuse elu, algkristluse teke ja õpetus
- Usutunnistus, õpetus Kolmainususest
- Sakramendid, ristimine, patt, piht
- 10 käsku, palve, meie Isa palve
- Kirikuaasta, kirikulugu, kiriklikud talitused, EELK
- Jumalateenistuse kord, kirikuruumi sisekujundus ja selle sümboolne tähendus

sümboolne tähendus

- Leeritest, esseel teemal "mina ja kirik"

Töötajate tutvustus

Hooldajaõpetaja Tauno Toompuu ja diakon Urmas Karileet

Hooldajaõpetaja Tauno Toompuu

Käsmu koguduses alates 5.10.2010. Õpetaja Tauno Toompuu on Viru praostkonna abipraost kt, EELK Kirikukogu liige, EELK Misjonikeskuse nõukogu liige, Misjonistrateegia toimikonna liige, EELK Liturgiakomisjoni liige. Omab perekonnaseisuametniku õigusi. Teoloogilise kõrghariduse omandas Tartu Teoloogia Akadeemias ja EELK Usuteaduse Instituudis, täiendab end EELK Usuteaduse Instituudi akadeemilise usuteaduse magistriproppes. Abikaasa Pille on teoloogia-magister. Pere elab Rakveres, Kolmainu koguduse pastoraadis. Pere noorim liige on ühe kuu vanune.

Organist Marju Metsman

Käsmu koguduse organist alates 13.02.2011. Marju Metsman on EELK Rakvere Kolmainu koguduse organist ja koorijuht. Kirikumuusikutööle lisaks juhatab Pandivere kamerkoori ja on Rakke naiskoori abidirigent. Põlise Väike-Maarja elanikuna väärtustab sealse paiga lugu, kuuludes mitmetesse paikkonna arengu heaks panustavatesse vabaühendustesse.

Diakon Urmas Karileet

Alates 25.10.2010 Käsmu koguduse diakon osalise töökoormusega. Elab Käsmus oma vanaisa ja vanaema Muru nimelises talus. Esivanemad on pärit kümnekonnast põlisest Käsmu taluperest, kus nad on elanud üle 300 aasta. Ilmalikus põhitöös Integre OÜ juhataja, juhtimiskonsultant ja koolitaja alates 1997 kuni tänaseni. Lõpetanud Tallinna Tehnikaülikooli insenerina aastal 1984. Täiendab ennast EELK Usuteaduse Instituudis akadeemilise usuteaduse erialal. Kaks last ja lapselaps.

Organist Marju Metsman

Leeripüha oli ajatatud esimesele ülestõusmispühale, mis on algkirikust alates olnud ristimist ootavate katehumeenide ristimise ja konfirmeerimise eelistatud ajaks. See sümboliseerib ristitavate uuestisünni uuele elule. Ristimata leeripõppijad ristitakse vahetult enne leerinõustust. Veel sadakond aastat tagasi oli leer inimese täiskasvanu saamise tunnustus. Alles leerikursuse läbimine andis inimesele õiguse abiellumiseks ja laulatuseks.

Leerikursuse käigus osalesid leeripõppijad ka erinevatel jumalateenistustel ja tutvusid koguduse praktilise eluga. Kursus oli suunatud omandatud teadmiste praktilisele kasutamisele meie igapäevaelus. Leeriope toetus igavikulistele põhimõtetele, kuidas saavutada elu, mis on täis rahu ja rõõmu, armastust ja andestust, headust ja heldust.

Ristimise ja leerinõustuse viisid läbi koguduse hooldajaõpetaja Tano Toompuu ja diakon Urmas Karileet. Leeripõppijatel oli võimalus leeripühale kaasa teenida omapoole laulu ja palvega. Nende palvetest oli koostatud selle piduliku päeva kirikupalve.

On heameel tõdeda, et osalejate soovitusel on juba soovijaid ka järgmisele, suvisele leerikursusele, mis toimub Käsmus juulist-augustini, sagedusega kord nädalas, kaks tundi korraga. Kuna talvine leerikursus oli väga positiivne kogemus, siis on plaanis korraldada üks leerikursus ka järgmisel talvel. Käsmu leerikursused on avatud kõikidele valla elanikele, kõik on teretulnud! Leerikursuse tasu on 20 eurot ning see sisaldab leeripõpiku, Uue Testamendi, Martin Lutheri Väikese katekismuse ja leeritunnistuse.

Registreerumine leerikursusele: urmas.karileet@eelk.ee, 5086110.

raamatupidaja Elve Hall

Koguduse juhatuse liige, kassa- ja raamatupidaja alates aastast 2001. Praostkonna sinodi liige. Töötanud Kirovi Kalurikolhoosis ja kalustusühisuses raamatupidajana üle 20 aasta. Pensionär. 2 last, 6 lapselast, 1 lapselapselaps. Aktiivne ja kohusetundlik koguduse liige, tänu kellele on koguduse raamatupidamine korras ja hoitud.

Revident Erik Kaarend

Koguduse nõukogu liige ja revident. Käsmu küla „elav ajalugu”, kes on külas kõige paremini kursis küla ajaloo ja suguvõsade ning kirikaiga. On

Juhatusesinaine Helgi Mannov ja juhatuseliige ning raamatupidaja Elve Hall

Juhatusesinaine Helgi Mannov

Juhatusesinaine alates aastast 2001, juhatuseliige aastast 1997. Praostkonna sinodi liige. Käsmu koguduse liige aastast 1953. Pensionär. Abielus Harri Mannoviga. 2 last, 2 lapselast, 1 lapselapselaps. Elab Käsmus Klaama talus sünnist alates. On kiriku ja koguduse hingeüks, alati esimesena kohal: avab ukse, süütab ja kustutab tuled ja lahkub viimasena. Täidab vabatahtlikult ka kirikuteenija ülesandeid.

Juhatuseliige ja

palju uurinud kodukandi ajalugu ja koostanud mitmete talude sugupuud. Hinnatud giid ajaloo seotud ekskursioonidel. Hea hoomorisooniga, elurõõmus ja abivalmis aktiivne koguduse liige. Abikaasa Endla on samuti aktiivne koguduse ja nõukogu liige. Pere elab põlises Mäe talus Käsmus.

Kellamees Voldemar Sokk

Kiriku kellamees alates aastast 2001. Ustav ja abivalmis kiriku töötaja, kes on alati valmis käed külge panema, kui kiriku juures on olnud vaja midagi teha või korrastamist. Rõõmus, heatahtlik ja sõbralik.

Koguduse kontaktid

EELK Käsmu koguduse juhatuse esinaine on **Helgi Mannov**, telefon 5 665 6844.

Käsmu koguduse hooldajaõpetaja on Viru praostkonna abipraost **Tauno Toompuu**, kes on Rakvere Kolmainu koguduse õpetaja. Tema koordinaadid on:

e-post: tauno.toompuu@eelk.ee

tel: 529 0651; 324 3928

Pikk 19, 44311 Rakvere

Käsmu koguduse hooldajaõpetaja asendajaks ja abiliseks

Käsmus kohapeal on diakon **Urmas Karileet**.

Tema koordinaadid on:

e-post: urmas.karileeteelk.ee

tel: 508 6110

Kajaka 8, 45601 Käsmu

Käsmu kogudus kuulub Haljala kihelkonda ja Viru praostkonda.

Viru praostiks on õpetaja **Arvo Kiir**.

EELK KÄSMU KOGUDUS

Reg kood 80210148

Laane tee 4, Käsmu, 45601 Lääne-Virumaa

EELK Käsmu koguduse arveldusarve on 10502018079003 SEB

